

บทคัดย่อ

ชื่อภาคนิพนธ์	การประเมินมูลค่าอุทยานแห่งชาติเขานัน
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร. อติศรี อิศรางกูร ณ อยุธยา
ชื่อผู้เขียน	นางสาวนวลักษณ์ จุ้ววาทิ
ชื่อปริญญา	เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต
ปีการศึกษา	2552

การศึกษาเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ประเมินมูลค่าอุทยานแห่งชาติเขานันด้านการท่องเที่ยว โดยวิธีต้นทุนค่าใช้จ่ายในการเดินทางแบบรายบุคคล (Individual Travel Cost Method) ซึ่งมูลค่าที่ได้สามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจในอนาคต หรือเป็นเครื่องมือในการตัดสินใจเลือกว่าจะใช้ประโยชน์ในเชิงการท่องเที่ยวหรือประโยชน์ในด้านอื่น หากในอนาคตหากภาครัฐจะนำพื้นที่ของอุทยานแห่งชาติเขานันไปใช้ประโยชน์ในด้านอื่น ที่จะต้องสูญเสียประโยชน์จากการท่องเที่ยวไป ถือว่ามูลค่าเชิงนันทนาการนี้เป็นต้นทุนในโครงการนั้นๆ นอกจากนี้ยังได้ศึกษาถึงความเต็มใจจะจ่ายในการเข้าชมอุทยานแห่งชาติเขานัน ด้วยวิธี Contingent valuation method เพื่อใช้ในการกำหนดอัตราค่าเข้าชมอุทยานแห่งชาติเขานันที่เหมาะสม เนื่องจากปัจจุบันนี้อุทยานแห่งชาติเขานันยังมิได้มีการจัดเก็บค่าเข้าชม ซึ่งรายได้ที่ได้จากการจัดเก็บค่าบริการนี้ไปใช้ในการบริหารจัดการทรัพยากรของอุทยานแห่งชาติเขานัน โดยจะเก็บข้อมูลจากนักท่องเที่ยวชาวไทย ที่เข้ามาท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติเขานัน จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 212 ตัวอย่าง โดยใช้การตั้งคำถามแบบปลายปิดและการตั้งคำถามแบบปลายเปิด ซึ่งการตั้งคำถามแบบปลายปิด เสนอค่าเข้าชมอุทยานแห่งชาติเขานันไว้ 4 อัตรา คือ 20 40 75 และ 100 บาท

ผลการศึกษาการประเมินมูลค่าเชิงนันทนาการของอุทยานแห่งชาติเขานันพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อ จำนวนครั้งของการเดินทางมาท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติเขานัน คือ ต้นทุนค่าใช้จ่ายในการเดินทาง โดยคิดค่าเสียโอกาสของเวลาเท่ากับ 1/3 ของอัตราค่าจ้าง ระยะเวลาที่ใช้ในการเดินทาง ความคิดเห็นในการเดินทางมาท่องเที่ยวในอนาคต และความใกล้ไกลจากที่พักมายังอุทยานแห่งชาติ และจำนวนครั้งของการเดินทางมาท่องเที่ยวโดยเฉลี่ยต่อปีของนักท่องเที่ยวเท่ากับ 2.89 ครั้งต่อปี มูลค่าส่วนเกินของผู้บริโภคต่อการมาแต่ละครั้ง เท่ากับ 1,577 บาทต่อคนต่อปี โดยจำนวนของนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวอุทยานแห่งชาติเขานันในปีงบประมาณ 2551 ประมาณ 56,185 คน ดังนั้นมูลค่าของผลประโยชน์เชิงนันทนาการของอุทยานแห่งชาติเขานันเท่ากับ 88,603,557.03 บาทต่อปี และอุทยานแห่งชาติเขานันมีพื้นที่ทั้งสิ้น ประมาณ 272,500 ไร่ จะได้มูลค่าเชิงนันทนาการของอุทยานแห่งชาติเขานันเท่ากับ 325.15 บาทต่อไร่ต่อปี

ผลการศึกษาความเต็มใจจะจ่ายค่าเข้าชมอุทยานแห่งชาติเขานันพบว่า ค่าเข้าชมอุทยานแห่งชาติเขานันเฉลี่ยจากการเสนอราคาค่าเข้าชมเพียงครั้งเดียว ด้วยแบบจำลองโลจิท และแบบจำลองโพรบิท เท่ากับ 49.19 และ 51.41 บาทต่อครั้งต่อคน ตามลำดับ สำหรับการตั้งคำถามแบบปลายเปิด ด้วยแบบจำลองโพรบิท ได้ค่าเข้าชมอุทยานแห่งชาติเขานันเฉลี่ย เท่ากับ 37.01 บาทต่อครั้งต่อคน นอกจากนี้ยังสามารถหามูลค่าการใช้ประโยชน์ด้านนันทนาการจากแบบจำลองโพรบิท เนื่องจากให้ค่าเฉลี่ยความเต็มใจจะจ่ายที่น้อยที่สุด เพื่อช่วยลดความอคติ ได้มูลค่าการใช้ประโยชน์ด้านนันทนาการเท่ากับ 2,079,407 บาทต่อปี

จากการศึกษาครั้งนี้มีประโยชน์ในเชิงนโยบายคือ สามารถนำมูลค่าเชิงนันทนาการที่ได้จากวิธีต้นทุนการเดินทางแบบรายบุคคล (ITCM) ไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจในอนาคตหรือเป็นเครื่องมือช่วยในการตัดสินใจเลือกว่าจะใช้ประโยชน์ในเชิงการท่องเที่ยวหรือประโยชน์ในด้านอื่น และนอกจากนี้การศึกษาความเต็มใจจะจ่ายค่าเข้าชมอุทยานแห่งชาติเขานันด้วยวิธี CVM นี้สามารถนำไปเสนอต่อกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ในการกำหนดอัตราค่าเข้าชมอุทยานแห่งชาติเขานันที่เหมาะสม โดยอาจจะจัดเก็บในอัตรา 50 บาทต่อคน เพื่อนำรายได้ที่ได้จากการจัดเก็บค่าเข้าชมนี้ไปใช้ในการบริหารจัดการทรัพยากรภายในอุทยานแห่งชาติเขานันต่อไป